

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Et værdigt liv for alle: Fattigdomsudryddelse og en bæredygtig udvikling i verden«

COM(2013) 92 final

(2013/C 271/28)

Ordfører: **Evelyne PICHENOT**

Kommissionen besluttede den 18. marts 2013 under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Et værdigt liv for alle: Fattigdomsudryddelse og en bæredygtig udvikling i verden«

COM(2013) 92 final.

Det forberedende arbejde henvistes til EØSU's Faglige Sektion for Eksterne Forbindelser, som vedtog sin udtalelse den 25. april 2013.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 490. plenarforsamling den 22.-23. maj 2013, mødet den 23. maj, følgende udtalelse med 103 stemmer for og 6 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og henstillinger

1.1 Sikre sammenfald mellem to parallelle forløb i tiden efter 2015: Millenniumudviklingsmålene (MDG) og målene for bæredygtig udvikling

1.1.1 For første gang i historien råder menneskeheden over tilstrækkelig viden, økonomiske ressourcer og tekniske færdigheder til at udrydde fattigdommen på verdensplan inden 2030. Det er et umådeligt stort håb for mere end en milliard mennesker, der stadig lever i ekstrem fattigdom. For første gang vil landene også skulle beslutte i fællesskab at tage ansvaret for forvaltningen af jordens naturlige ressourcer indtil 2050, idet vi har erkendt, at disse ressourcer er begrænsede, at de skal beskyttes, og at vi er nødt til at dele med fremtidige generationer.

1.1.2 Det centrale i de forhandlinger, der begynder i FN i 2013, er forsøget på at nå til enighed om en universel definition af målene for bæredygtig udvikling, så det på lang sigt bliver muligt at bekæmpe fattigdom, sikre bæredygtig produktion og forbrug og beskytte naturressourcerne. Denne proces bør være omfattende og målrettet, så det bliver muligt at indarbejde millenniumudviklingsmålene efter den planlagte revision af disse i 2015. Civilsamfundet, de internationale institutioner og FN's medlemsstater er allerede nu travlt beskæftiget med det forberedende arbejde forud for de internationale forhandlinger. EØSU meldte sig som deltager i debatten straks efter Rio+20-konferencen⁽¹⁾ for at give sit bidrag til en afklaring af civilsamfundets rolle over for disse udfordringer. EØSU vil fortsat være aktiv indtil 2015 med andre udtalelser⁽²⁾ og initiativer.

1.1.3 EØSU bifalder, at Kommissionen med sin meddelelse »Et værdigt liv for alle: Fattigdomsudryddelse og en bæredygtig

udvikling i verden« starter en debat på europæisk plan om nødvendigheden af at stræbe efter konvergens mellem de to forløb omkring henholdsvis millenniumudviklingsmålene og målene for bæredygtig udvikling og efter at gøre staterne mere ansvarlige. Men selv om vi kan fastslå, at der takket være millenniummålene er sket konkrete sociale fremskridt, er det stadig for tidligt at præcisere de miljømæssige målsætninger – for slet ikke at tale om at afgrænse økonomiske målsætninger, som alle kan være enige om. EØSU mener, at det er nødvendigt at nå til en bedre forståelse af, hvordan disse tre dimensioner i den bæredygtige udvikling fungerer indbyrdes, så det bliver muligt at finde frem til retfærdige, fornuftige og effektive løsninger.

1.2 Anbefalinger for et målrettet og omfattende forløb

1.2.1 I en fase, hvor der arbejdes på en fælles europæisk holdning forud for FN's generalforsamling, mener EØSU, at Kommissionens meddelelse er et vigtigt skridt som inspirationskilde til debatten i institutionerne og blandt medlemsstaterne. Udvalget udtrykker tilfredshed med det fælles arbejde, som Generaldirektoratet for Miljø og Generaldirektoratet for Udvikling har udført i forbindelse med udarbejdelsen af denne meddelelse⁽³⁾. Der er skabt en sammenhæng – bl.a. takket være EU-Udenrigstjenestens bidrag til udarbejdelsen af meddelelsen vedrørende sikkerhedsaspekterne. Meddelelsen kunne dog have været endnu bedre, hvis den også omhandlede handelspolitik. Udvalget glæder sig særligt over det samordnede arbejde i Det Europæiske Råd, og opfordrer dette til at fremlægge et slutdokument på mødet i Rådet (Udenrigsanliggender) i maj/juni 2013.

1.2.2 Udvalget fremhæver, at dette valg af fælles globale rammer, hvor målene skal gælde i alle lande, fortjener stor opbakning internt, så de kan fremlægges over for partnerlandene og på internationalt plan og overbevise om, at drøftelserne

⁽¹⁾ EØSU-konference februar 2012: »Bliv bæredygtig, tag ansvar! Civilsamfundet på vej mod Rio«.

⁽²⁾ Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Rio+20: status og perspektiver« (tillægsudtalelse), EUT C 44 af 15.2.2013, s. 64-67.

⁽³⁾ Udvikling og samarbejde – Europeaid.

finder sted mellem ligeværdige partnerlande. Det gælder navnlig over for de fattigste lande og over for de over hundrede mellemindkomstlande, herunder de nye vækstlande, der i tiden fremover vil spille en betydningsfuld rolle i de internationale forhandlinger. Det er på grund af forhandlingernes kompleksitet, at udvalget betragter den europæiske holdning som en milepæl i de diplomatiske relationer, der ikke længere baserer sig på den gamle modsætning mellem udviklede lande og udviklingslande.

1.2.3 Udvalget går ind for, at EU i de internationale fora giver udtryk for sin opfattelse med udgangspunkt i disse rammer for konvergens mellem millenniumudviklingsmålene og målene for bæredygtig udvikling, og opfordrer til, at medlemsstaterne taler for denne konvergens i FN. Hvert land bør sammen med civilsamfundet udarbejde en national inkluderende udviklingsstrategi, der tager hensyn til dets nuværende situation. Dette vil bidrage til at virkeliggøre de fælles mål for bæredygtig udvikling. Efter udvalgets opfattelse medfører dette valg, at der skal udarbejdes evalueringsprocedurer samt et verdensomspændende register, i hvilket der føres regnskab med de nationale tilsagn. De statistiske indikatorer, der supplerer BNP, må også forbedres.

1.2.4 Den Europæiske Union står for visse værdier, har en tradition for at skabe konsensus og råder over stærke elementer, der, hvis den politiske vilje er til stede, kan sætte den i stand til resolut at betrede vejen mod bæredygtig udvikling og få dens internationale partner til at gøre det samme. Som det fremgår af de konkrete tilsagn, der er opført i det meget vigtige bilag til meddelelsen, er EU et forbillede med hensyn til miljøpolitik, overholdelse af menneskerettighederne, interne overførsler af midler for at fremme territorial samhørighed og omfordeling med henblik på social beskyttelse. Bilaget skitserer rammerne for europæisk og international overvågning af de tilsagn, der blev givet på Rio+20.

1.2.5 Målene for bæredygtig udvikling er udformet som universelle mål, der skal omsættes i såvel de europæiske politikker som medlemsstaternes nationale reformprogrammer. Udvalget anbefaler, at dette perspektiv fastholdes under det forberedende arbejde til midtvejsrevisionen af EU 2020-strategien, hvilket vil være på linje med overvågningen af de tilsagn, der blev givet på Rio+20. Et grønnere europæisk semester forventes at give nye impulser⁽⁴⁾. Efter udvalgets opfattelse forudsætter dette, at EU 2020-strategien og strategien for bæredygtig udvikling sammenlægges til én strategi, idet man medtænker nødvendigheden af en social union⁽⁵⁾ i tæt tilknytning til den europæiske Økonomiske og Monetære Union.

1.2.6 Et af kendetegnene ved de nye mål for bæredygtig udvikling er, at de er tænkt som universelle mål, der skal gælde for alle lande, og at de skal tage højde for klodens begrænsninger. Da der er fysiske begrænsninger for mængden

af landjord, frisk vand, skove og mange andre naturlige ressourcer i verden, er det nødvendigt, at målene for bæredygtig udvikling omfatter mål for en mere effektiv udnyttelse af disse ressourcer og for en mere retfærdig fordeling af dem. Tilsvarende er det nødvendigt, at målene for bæredygtig udvikling fastsætter retfærdige målsætninger for begrænsningen af udslipene af drivhusgasser og af andre former for forurening. I fastlæggelsen af disse mål bør der sættes tal på den længe aftalte målsætning om en overgang mod mere bæredygtig produktion og forbrug, og der bør fastsættes tidsfrister for denne overgang. Hvis overgangen mod en mere bæredygtig global økonomi ikke gennemføres i hele verden, kan det vel vise sig umuligt at nå millenniumudviklingsmålene for udvikling i udviklingslandene, da de nuværende fremskridt i forbindelse med nogle traditionelle udviklingsmål hyppigt modvirkes af den stigende verdensomspændende ressourceudtømmning, klimaforandringerne og de andre former for forurening.

1.2.7 Udviklingslandene og de nye vækstlande bærer ansvaret for den største del af de stigende problemer med overforbrug, affald, udtømmning af de naturlige ressourcer og forurening. Derfor vil målene for bæredygtig udvikling, der omhandler mere bæredygtige former for forbrug og produktion, have særlig betydning for disse lande, og de bør omfatte krævende og ambitiøse mål for forbedringer over de næste 15 år. EU har altid været aktiv i denne henseende og bør gå foran med hensyn til at fastsætte hensigtsmæssige mål for bæredygtig udvikling for den udviklede del af verden.

1.3 *Anbefalinger for fremme af en deltagelsesbaseret metode, der er åben over for civilsamfundets deltagelse*

1.3.1 Udvalget minder om et fælles centralt punkt i alle de nævnte udtalelser. De indeholder alle anbefalinger om civilsamfundets rolle, hvad enten der er tale om god regeringsførelse, overgangen mod en ny økonomisk model, beskyttelse af de fattigste og de mest udsatte, ledsagende foranstaltninger til gavn for arbejdstagere, der rammes af industrielle omvæltninger, eller bekæmpelse af den globale opvarmning og beskyttelse af jordens begrænsede ressourcer. Udvalget mener desuden, at et selvstændigt og stærkt civilsamfund kombineret med et retssystem, der garanterer civilsamfundets uafhængighed, er grundlæggende for demokratiseringsprocessen og for en fungerende retsstat, og bidrager til den stabilitet, der er nødvendig for at tiltrække investeringer og skabe bæredygtig vækst⁽⁶⁾.

1.3.2 EØSU opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at inddrage civilsamfundet i hele udarbejdelsesforløbet samt i forbindelse med iværksættelsen og overvågningen af målene, navnlig hvad angår målene for bæredygtig udvikling, hvor inddragelsen stadig er utilstrækkelig. I 2013 og 2014 vil der blive afholdt nationale debatter, herunder i de økonomiske, sociale og miljømæssige råd og/eller i råd for bæredygtig udvikling, der vil inddrage alle dele af civilsamfundet, og der vil også blive organiseret debatter med det europæiske civilsamfund og

⁽⁴⁾ EØSU's udtalelse om *Grøn økonomi – fremme af en bæredygtig udvikling i Europa*, 2013 (Se side 18 i denne EUT).

⁽⁵⁾ EØSU's udtalelse om *For en social dimension i Den Europæiske Økonomiske og Monetære Union* (Se side 1 i denne EUT).

⁽⁶⁾ Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Etablering af en samlet europæisk international investeringspolitik«, ordfører: Jonathan Peel EUT C 318 af 29.10.2011, s. 150-154.

civilsamfundene i partnerlandene. Disse debatter burde blive værdifulde i denne henseende. De vil indgå i forberedelserne til det europæiske år for udviklingssamarbejde i 2015 med henblik på en fælles vision for den fremtidige verden og gøre borgerne bevidst om EU's betydningsfulde optræden udadtil (7). I forbindelse med dette europæiske år for udvikling opfordrer udvalget Kommissionen til at afsætte tilstrækkeligt med midler, garantere civilsamfundets aktive medvirken, bakke op om først og fremmest de eksisterende initiativer, der støttes af parterne i dette europæiske år, og endelig at fremme grundlæggende debatter om de forhold, der er omhandlet i denne udtalelse fra EØSU.

1.3.3 Civilsamfundet har en rolle at spille som fortaler for en alternativ økonomisk model over for de nationale politiske beslutningstagere og de internationale diplomater. Målet på lang sigt er at ophæve den automatiske kobling mellem stor økonomisk aktivitet på den ene side og menneskelig udvikling og miljøpåvirkning på den anden. Udvalget anbefaler at dele viden og erfaring – navnlig det der indhøstes i temaåret 2015 – med civilsamfundene i partnerlandene og -regionerne. Det er et område, hvor EØSU har erfaring for frugtbare udvekslinger.

1.3.4 Udvalget opfordrer civilsamfundsorganisationerne til at deltage i/og interessere sig for de internationale, nationale og tematiske høringer, ikke mindst den høring der for tiden er iværksat af UNDP og UNEP om miljøbæredygtighed. Den kan ses på www.worldwewant2015.org/sustainability

1.3.5 Udvalget anbefaler, at dagsordenen for tiden efter 2015 mere metodisk støtter sig på konsekvensanalyser og overvågninger og navnlig gør brug af civilsamfundsorganisationernes arbejde (f.eks. om menneskerettigheder, økosystemer og arbejdsvilkår). På samme måde er integrationen af den sociale dialog mellem arbejdsmarkedets parter, der er en af markørerne, hvad angår overholdelse af arbejdstagerrettighederne, et væsentligt instrument til gennemførelsen af millenniumudviklingsmålene/målene for bæredygtig udvikling og evalueringen af dem.

1.3.6 Civilsamfundets rolle i planlægningen, overvågningen og evalueringen vil blive stor. Det europæiske civilsamfund bør tilegne sig de relevante informationer, så de gennem overvågningsmekanismer kan få indflydelse på den indre sammenhæng i de europæiske politikker for udvikling, hvilket er et princip, der er nedfældet i Lissabontraktaten. Udvalget anbefaler, at civilsamfundet inddrages i valget af supplerende indikatorer til BNP, i kampen mod korruption, i forhandlingerne, i fredsprocesserne og i udarbejdelsen af nationale strategiske planer. Det anbefaler en større udbredelse af de innovative sociale løsninger, der opstår ud fra pragmatiske hensyn.

(7) På internationalt plan er »Beyond 2015« en platform for udviklingsorganisationer, der fører en oplysningskampagne om betydningen af denne debat og indsamler oplysninger på sit websted, www.beyond2015.org

1.3.7 Med henblik på at styrke det europæiske lederskab i vejen mod en alternativ økonomisk model anbefaler udvalget oprettelsen af et konsultationsforum med flere parter (8) for fremme af bæredygtig produktion og forbrug i EU. Det er nødvendigt i hver branche at fastlægge de mellemliggende etaper i en forhandlet overgang i hver branche, og det er nødvendigt at indføre ledsagende foranstaltninger rettet mod sektorerne, virksomhederne, områderne og de berørte arbejdstagere.

1.3.8 I forbindelse med gennemførelsen af denne fremtidige dagsorden anbefaler udvalget en metode, der baserer sig på en styrkelse af partnerskaber mellem aktørerne, f. eks. vedrørende ligestilling mellem mænd og kvinder. Der kunne tilskyndes til samarbejde baseret på aftaler/frivillige partnerskaber mellem aktørerne, hvor der fastlægges forpligtende målsætninger på alle territoriale niveauer. Det kan f.eks. være initiativer udarbejdet i fællesskab af private og offentlige aktører eller foreningsverdenen, hvor de i fællesskab forpligter sig til at nå præcise mål på et område eller i et byområde. Disse innovative metoder synes uomgængelige for at tage højde for de forskellige dimensioner, der indgår i kampen mod fattigdom. Disse aftaler vil også kunne fremme et samarbejde mellem lande på den sydlige halvkugle, der støttes økonomisk af landene på den nordlige halvkugle.

1.4 *Anbefalinger i forbindelse med perspektiverne for en dagorden for tiden efter 2015*

1.4.1 Dagordenen for tiden efter 2015 udgør et paradigmeskift, der går videre end bistand og internationalt samarbejde. Den bør opfattes som et forløb, der forpligter alle lande til at overgå til en omfattende og grøn økonomi, dvs. et kursskifte hen imod en kulstoffri økonomi. Udvalget er enig med analysen i meddelelsen, hvor det nævnes, at det er »afgørende, at vi bevæger os i retning af en inklusiv grøn økonomi gennem bæredygtigt forbrug og bæredygtige produktionsmønstre og ressourceeffektivitet, bl.a. navnlig lavemissionsenergisystemer«.

1.4.2 Sammenhæng mellem finanspolitikkerne, de økonomiske politikker og migrationspolitikkerne. Ud over de økonomiske elementer er det nødvendigt med en sammenhængende gennemførelse af andre politikker, der har stor indflydelse på kursskiftet hen imod bæredygtig udvikling såsom beskatning af kulstofudledning og enhver anden tilskyndelse til begrænsning af klimaforandringerne, en ordning, der kan fremme midlertidig eller cirkulær migration fra de fattigste lande, streng kontrol med våbensalg til udviklingslandene og en finansiel regulering til bekæmpelse af hvidvaskning af penge og stop for skatteunddragelse.

(8) Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om fremme af en bæredygtig produktion og et bæredygtigt forbrug i EU, ordfører An Le Nouail Marlière, EUT C 191 af 29.6.2012, s. 6-10.

1.4.3 I en definition af målene for bæredygtig udvikling bør der tages højde for det konfliktfyldte forhold mellem individuel og samfundsmæssig udvikling og beskyttelse af jordens miljøbalance. Udvalget mener, at vi kun kan løse dette konfliktfyldte forhold og finde en balance mellem de tre dimensioner i en bæredygtig udvikling, hvis vi beskytter de globale fælles goder med verdensomspændende offentlige politikker, som varetages af et internationalt samfund, der udgøres af selvstændige stater. Det er den store opgave i den fremtidige dagsorden.

1.4.4 De globale fælles goder, der er udpeget som et af de store spørgsmål for tiden efter 2015, forudsætter endnu større sammenhæng mellem de internationale institutioner og de globale politikker. EU bør spille en rolle i denne henseende. EØSU har i nogle udtalelser skitseret sine løsninger på, hvordan der kan tages hensyn til de globale fælles goder, navnlig fødevarerikkerhed⁽⁹⁾, det grundlæggende sociale beskyttelsesniveau, multilateral handels- og investeringsregulering samt klima og biodiversitet.

1.4.5 Udvalget beklager, at meddelelsen »Et værdigt liv for alle« skøjter let hen over disse spørgsmål, og er af den overbevisning, at den kommende meddelelse om de finansielle ressourcer, der efter planen skal udstedes halvvejs inde i 2013, bør omhandle dette spørgsmål for at sikre, at der afsættes de nødvendige ressourcer. Den offentlige udviklingsstøtte bør fortsat fokusere på bekæmpelse af fattigdom. En stor del af høringsprocessen vedrørende den europæiske afgift på finansielle transaktioner, der påtænkes indført i 2013 med deltagelse af oprindeligt elleve lande, bør handle om de globale tilsagn.

1.4.6 Afventningen af en international aftale om målene for bæredygtig udvikling bør under ingen omstændigheder blive et påskud for de udviklede lande til at udskyde eller begrænse deres finansielle tilsagn. Udvalget er stærkt bekymret over risikoen for et stop i udviklingsstøtten på grund af en manglende aftale i 2015. For at mindske denne risiko anbefaler udvalget, at landene bindende afsætter tilstrækkeligt med midler til reviderede millenniumudviklingsmål efter 2015⁽¹⁰⁾. Selv i disse tider med budgetmæssige vanskeligheder opfordrer udvalget EU og medlemsstaterne til at opretholde deres tilsagn på samme niveau og gøre, hvad der er nødvendigt for i gennemsnit at opfylde målet om 0,7 % allerede i næste fase.

1.4.7 Millenniummålene bør opdateres og tilpasses de nye udfordringer i det 21. århundrede, samtidig med at der skal tages ved lære af de tidligere former for indsats. Efter EØSU's

opfattelse er det hensigtsmæssigt allerede nu at tilføje tre andre tematikker: adgang til energi for alle⁽¹¹⁾, ret til fødevarer og vand og en grundlæggende social sikring⁽¹²⁾. Desuden bør anstændigt arbejde, der blev indarbejdet med revisionen i 2006, konsolideres som en prioritet. At sætte udviklingen af landbruget i centrum for bekæmpelsen af fattigdom bør også være en prioritet. Det er faktisk bydende nødvendigt.

Konvergens mellem de to dagsordener kan begynde at tage form efter denne revision, der kun vil være det første skridt i en fremtidig global dagsorden. Men det må erkendes, at der er en konflikt mellem en ideal dagsorden og de eksisterende muligheder, og vi må acceptere, at der er en vis usikkerhed forbundet hermed.

1.4.8 I denne revision af millenniumudviklingsmålene foreslår udvalget at udarbejde en særlig metode til udviklingen af de mest svækkede og konfliktramte lande, hvor det centrale mål er opbygningen af institutioner, hvilket kan sikre, at regeringsførelsen fokuserer på at garantere sikkerheden og skabe et fungerende retssystem.

2. Læren af millenniummålene

2.1 **Millenniumerklæringens fortsatte eksistens.** Denne erklæring har stadig sin fulde politiske og symbolske betydning som en verdensomspændende aftale mellem alle lande, rige som fattige for tiden efter 2015. Erklæringen angiver de store udfordringer, de grundlæggende værdier og de fælles mål, der fortsat bør være grundlaget for de internationale relationer i det 21. årh.: fred, sikkerhed og afvæbning, beskyttelse af vores fælles miljø, menneskerettigheder, demokrati og god regeringsførelse, beskyttelse af de sårbare grupper og svarene på de særlige problemer i Afrika samt retten til udvikling og nødvendigheden af at skabe et miljø, der fremmer udvikling. I denne erklæring er der allerede fastsat en klar forbindelse mellem dimensionerne i den bæredygtige udvikling som en genklang af Rio-erklæringen fra 1992.

2.2 Selv om millenniumudviklingsmålene har givet blandede resultater, har de på grund af deres enkelhed og klarhed bidraget til at bevidstgøre befolkningen i de udviklede lande og gøre dem engagerede. Det skal dog stadig påvises, at befolkningernes støtte har udmøntet sig i en konkret stigning i omfanget af støtten, en effektiv bekæmpelse af korruption og mere støtte til de mindst udviklede lande og er blevet tilpasset de lande, der plages af krige og konflikter.

⁽⁹⁾ Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Handel og fødevarerikkerhed«, ordfører: Mario Campi, medordfører: Jonathan Peel, EUT C 255 af 22.9.2010, s. 1-9.

⁽¹⁰⁾ Europæisk rapport om udvikling og globale tiltag for en inklusiv og bæredygtig fremtid for tiden efter 2015.

⁽¹¹⁾ EØSU's udtalelse om: »Sammenkobling af energienklaver i EU: vækst, konkurrenceevne, solidaritet og bæredygtighed i EU's indre energimarked«, ordfører Coulon, EUT C 44 af 15.2.2013, s. 9-15.

⁽¹²⁾ EØSU's udtalelse om *Social sikring i udviklingspolitikken*, ordfører José María Zufiaur Narvaiza, EUT C 161 af 6.6.2013, s. 82-86.

2.3 Regioner, uligheder og fattigdom. Med hensyn til fattigdomsindikatoren er udvalget betænkelig, hvad angår anvendelsen af en indtægt på mindre end 1,25 \$ om dagen til at måle nedbringelsen af den ekstreme fattigdom, og hvad angår brugen af nationale gennemsnit. Disse værktøjer skjuler store interne uligheder i de nationale samfund og store forskelle regionerne imellem, hvilket navnlig er til ugunst for indbyggerne i landområderne, der burde kunne forblive i disse områder. En udvikling af landdistrikterne burde kunne absorbere en del af den demografiske vækst i de næste årtier. På den anden side forstærker en dårlig byudvikling den stigende fattigdom i byerne og gør det nødvendigt med mere kvalitative analyser.

2.4 Ligestilling mellem kønnene er en nødvendig forudsætning for al forandring⁽¹³⁾, ikke kun på grund af kvinders vilkår, men også fordi den er i centrum for alle andre uligheder og forstærker konsekvenserne heraf. Svarene på ikke-diskrimination, dvs. kvindernes rettigheder, er vigtige for omstillingen af vores samfund. Kvindernes bidrag til fred, udvikling, økonomi og sikkerhed bliver værdifulde elementer i en fremtidig dagsorden. Disse værdier bør anerkendes af alle, mænd som kvinder.

2.5 Kvantitative resultater og metodeværktøjer. Den opdaterede køreplan bør udmøntes i mere relevante mål og indikatorer for fremskridt. Det fremgår af de regelmæssige opfølgingsrapporter om millenniumudviklingsmålene, at der er sket store fremskridt, men også, at der er huller. Kvaliteten af evalueringerne er afgørende i denne metode, hvor der forvaltes efter målsætninger. Den fremtidige dagsorden nødvendiggør en forbedret harmonisering af de nationale statistikker, navnlig hvad angår de kønsspecifikke data og oplysningerne vedrørende handicappede. Det er derfor nødvendigt med flere og mere nøjagtige personlige oplysninger og kvalitative undersøgelser, bl.a. af uddannelsesniveaut.

2.6 Hindsides BNP. For dagsordenen for tiden efter 2015 bør indikatorerne for bæredygtig udvikling⁽¹⁴⁾, der definerer velfærd, snarere bestå af en afgrænset liste over økonomiske, sociale og miljømæssige indikatorer end af en enkelt samlet indikator. At bruge PNB sammen med andre indikatorer er muligt på internationalt plan. Det er allerede tilfældet i definitionen af de mindst udviklede lande, der omfatter kriterier for menneskeligt udviklingsløb og økonomisk sårbarhed, og i indikatoren for menneskelig udvikling og på det seneste i den af UNDP udviklede ulighedsindikator.

For at bygge bro over kløften mellem økonomiske politikker, velfærd og socialt fremskridt er det hensigtsmæssigt at anvende indikatorer, der supplerer PNB. En ny tilgang gør det nødvendigt at afgrænse elementerne i fremskridt ved at åbne de nationale regnskaber for de sociale og miljømæssige dimensioner,

anvende sammensatte indikatorer og skabe nøgleindikatorer. Det afgørende led, der mangler i kæden, er dog udviklingen af instrumenter til at skabe større effektivitet og til at sikre ansvarlighed. De er nødvendige for at tydeliggøre sammenhængen mellem de politiske og budgetmæssige valg og resultaterne. Målingen af velfærd og fremskridt er ikke kun et teknisk problem. Selve begrebet »velfærd« afslører et samfunds præferencer og grundlæggende værdier. Et middel til at komme videre i valget af indikatorer er at gøre brug af bidrag fra borgerne og civilsamfundsorganisationerne i det akademiske arbejde for at definere dem og se deres nytte.

2.7 De offentlige myndigheder, centralforvaltningen og de lokale myndigheder bør garantere et effektivt grundlæggende socialt sikkerhedsniveau, så befolkningen ikke er uden midler, hvis de støder på alvorlige problemer i tilværelsen, f.eks. helbredsproblemer, handicap, pension og arbejdsløshed. Civilsamfundsorganisationerne (fagforeninger, ngo'er, stiftelser, gensidige selskaber, kooperativer, SMV'er, familie- og forbrugersammenslutninger) kan indgå aftaler med de offentlige myndigheder om at udfylde en afgørende rolle med hensyn til planlægning, kontrol og ydelse af tjenester og modtage offentlige midler, navnlig hvad angår de mindst udviklede lande.

3. Menneskerettigheder, inddragelse af civilsamfundet, demokratisering og indgåelse af kontrakter/partnerskaber mellem aktører i centrum for dagsordenen for tiden efter 2015.

3.1 Demokratisering og menneskerettigheder, grundlag for en overgang til inklusive samfund og bæredygtige økonomier. En permanent støtte til demokratiseringsindsatsen er den bedste vej mod samfund, der er gennemsigtige og ansvarlige over for befolkningen. I det 21. århundredes åbne samfund er ingen store ændringer mulig uden de berørte aktørers deltagelse, tilpasning, tilslutning og medansvar. På baggrund af finansieringsinstrumentet til fremme af demokrati og menneskerettighederne og meddelelsen om civilsamfundet rolle i udviklingen bifalder udvalget, at udviklingen af et uafhængigt civilsamfund⁽¹⁵⁾ tillægges større betydning, hvilket vil gøre det muligt at bekæmpe korruption, uanset kilden, garantere ansvarlighed over for borgerne, inddrage de økonomiske aktører i udarbejdelsen af konsekvensanalyserne og overvågningen af de kommercielle aftaler samt at konsolidere kvinderettighedsforkæmpernes muligheder for at råbe vat i gevær og at støtte miljøforkæmperne.

3.2 Partnerlandenes gennemsigthed og regnskabsaflægning, grundlag for en fremtidig dagsorden. Millenniumudviklingsmålene og den dagsorden for støtteeffektivitet, der udspringer heraf, (Paris-, Accra-, og Busanprincipperne) har medvirket til at styrke regnskabsaflægningen i partnerlandene og til, at der tages større hensyn til den særlige situation i skrøbelige stater. For at korrigere for de største problemer i

⁽¹³⁾ Ligestilling mellem kønnene i udviklingspolitikken, en EU-plan for 2010-2015.

⁽¹⁴⁾ EØSU's udtalelse »BNP og mere – inddragelse af civilsamfundet i valget af supplerende indikatorer«, ordfører Stefano Palmieri, EUT C 181 af 21.6.2012, s. 14-20.

⁽¹⁵⁾ EØSU's udtalelse om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indførelse af et finansieringsinstrument til fremme af demokrati og menneskerettigheder på verdensplan, ordfører Giuseppe Antonio Maria Iuliano, EUT C 11 af 15.1.2013, s. 81-83.

samarbejdet bør den fremtidige dagsorden behandle modtagerlandene som ligeværdige aktører i forholdet til donorlandene. Det er især vigtigt at tage særlig hensyn til lande, hvor der er interne konflikter eller krige, og lande præget af naturkatastrofer ved at udarbejde specifikke løsninger for hvert land, idet der forudgående fastsættes prioriterede målsætninger om genopbygning af institutioner, garantier med hensyn til sikkerheden og et velfungerende politi og retsvæsen.

3.3 Samarbejde mellem samfund og nyttiggørelse af den store udveksling mellem aktører og de internationale netværk.

En tilgang, der baserer sig på flere aktører, tilskynder partnerne på såvel den nordlige som den sydlige halvkugle til at gå videre end den traditionelle diplomatiske metode, hvor tingene foregår på regeringsniveau. En mere inklusiv vision for civilsamfundet bygger på indgåelse af kontrakter eller partnerskaber, der formaliseres i en kontrakt mellem parterne, hvor mål og midler er fastsat. Det er heri nødvendigt at tage større hensyn til initiativer fra byer og lokale myndigheder (»netværk af grønne byer«, »Transition Town«-bevægelsen), fra civilsamfundsorganisationer (ikke-statslig diplomati som topmødet i Rio), fra virksomhederne af enhver art (erhvervslivet, såsom netværket af ansvarlige virksomheder eller socialøkonomiske virksomheder), fra internationale faglige samarbejdsorganisationer (centrale aktører med hensyn til målet om anstændigt arbejde) og fra universiteter og forskningscentre – og dette både i udarbejdelsen af målsætningerne og i gennemførelsen og overvågningen af dem. Udvalget anbefaler, at de kontraktlige aftaler mellem den offentlige sektor, den private sektor og partnere fra sammenslutninger anerkendes inden for rammerne af den fremtidige dagsorden og betragtes som værdifulde, uden dog at de mange internationale solidaritetsinitiativer, der kommer fra borgerne, skal forbigås. Integration af disse mange aktører som ligeværdige parter er en central forudsætning for en mere effektiv og inklusiv styring, der tager højde for den fattigste del af befolkningen og dens interesser.

3.4 Derfor anbefaler udvalget ligesom mange andre observatører, at der gennemføres afgørende forbedringer, hvad angår god regeringsførelse og opbygning af velfungerende demokratiske institutioner, så det bliver muligt for partnerlandene at tilegne sig deres egne nationale udviklingsstrategier. Millenniummålene har gjort det muligt for visse civilsamfund i udviklingslandene at styrke deres rolle og påvirke regeringerne i valget af investeringer og offentlige udgifter. I den fremtidige mere inklusive dagsorden kan deres deltagelse i udarbejdelsen af disse strategiske dokumenter til nedbringelse af fattigdommen blive styrket og tilvejebringe innovative løsninger på problemerne vedrørende anstændigt arbejde og social sikring, samtidig med at de erhverver ekspertise og planlægningskompetencer, der er elementer, som kan medvirke til en bedre styring af landene. Udvalget anbefaler, at en del af den handelsrelaterede bistand anvendes til at styrke arbejdsmarkedets parter og de civilsamfundsorganisationer, der beskæftiger sig med handelsspørgsmål, så de kan bidrage til at indarbejde spørgsmålene om handel og fødevarerikkerhed i de nationale udviklingsstrategier.

4. Etablering af en ny bred enighed om et kursskifte hen imod bæredygtig udvikling

4.1 **Global styring og fælles miljømæssige, sociale og økonomiske goder.** Goder og ydelser, der vedrører alle på

jorden, anerkendes i denne meddelelse som »livsgrundlag«. Det er luft, vand, verdenshavene, økosystemerne, anstændigt arbejde, social sikring, fødevarerikkerhed og handelsreglerne. De er anført i bilaget. Disse globale fælles goder⁽¹⁶⁾ bør indarbejdes i dagsordenen for tiden efter 2015 via globale offentlige politikker for de tre dimensioner i bæredygtig udvikling. Spørgsmålet om globale fælles goder bør behandles i fælles globale rammer, men frem for alt bør de understøttes med traditionelle internationale tilsagn, finansiering og nationale tiltag, der bør gøres konkrete via talrige fælles og individuelle initiativer på et mere lokalt plan.

4.2 Forskellige former for global finansiering, der er tilpasset kursskiftet med sigte på 2050.

FN vurderer, at det er nødvendigt med 800 mia. EUR årligt for varigt at bekæmpe fattigdoms- og miljøproblemerne. Det er 1,5 % af det globale BNP. Den offentlige udviklingsstøtte kan kun dække 10 til 15 % af dette behov for international finansiering. Andre indenlandske og internationale ressourcer er derfor nødvendige. I forbindelse med den fremtidige meddelelse om finansieringskilderne vil det være på sin plads at undersøge spørgsmålet om internationale skatteressourcer i dybden. En sådan finansiering vil gøre det muligt på en gennemsigtig måde og med større forudsigelighed at skaffe de nødvendige midler til udryddelse af fattigdom, beskyttelse af miljøet og forvaltning af globale offentlige goder. Innovativ finansiering og skatten på finansielle transaktioner, der er forudsætninger for en sådan politik, bør først og fremmest afsættes til disse globale udfordringer. Desuden er indenlandske skatteindtægter og en investering af de penge, som udvandrere sender hjem, i produktionsaktiviteter en nødvendig forudsætning for at gøre fremskridt hen imod opfyldelsen af lokalbestemte mål.

4.3 Flere arbejdspladser i en grøn og inklusiv økonomi.

Den nuværende økonomiske afmatning udgør en alvorlig trussel mod opfyldelsen af millenniumudviklingsmålene i 2015, da den har stor betydning på beskæftigelsen og virksomhederne. Men krisen kan også være en mulighed for en større indsats for en grøn økonomi, der vil være i stand til at bevirke et kursskifte hen imod bæredygtig udvikling. I denne henseende er ILO's globale jobpakt et nyt instrument, der ved at stimulere efterspørgslen efter arbejdskraft og kompetencer, indfører en global social mindstebeskyttelse og ved at integrere den uformelle sektor i en national plan for anstændigt arbejde er et nyt instrument til at fremskynde et kursskifte i retning af en situation med mange arbejdspladser.

4.4 Det globale landbrug er i særlig grad blevet forbigået af de internationale finansieringsinstitutioner i denne millenniumperiode.

Det haster voldsomt med at omdirigere de investeringer, der skaber arbejdspladser, til familielandbrug og agrobiologisk landbrug.

⁽¹⁶⁾ I bilaget til meddelelsen er anført de vigtigste globale fælles goder.

4.5 Virksomhedernes rolle i overgangen: årlige rapporter om bæredygtighed. I FN er den private sektor repræsenteret ved »Global compact«-initiativet, der blev iværksat i 2000 med henblik på at gøre virksomhedernes sociale ansvar til et redskab for opfyldelsen af millenniumudviklingsmålene. Initiativet omfatter i dag 8 700 virksomheder i 130 lande, der har skrevet under på et engagement for arbejdsrettigheder, menneskerettigheder, miljø og bekæmpelse af korruption. Virksomhedernes frivillige forpligtelser til at fremme en bæredygtig udvikling gennem konkrete indsatser kan spille en stor rolle med hensyn til at få underleverandørkæderne til at følge samme vej. EØSU er af den opfattelse, at initiativerne omkring miljøvenligt design, miljøvenlig produktion, miljømæssig skånsomhed og fair trade og de initiativer, der sparer på de naturlige ressourcer, er innovative bidrag til opfyldelsen af målene for bæredygtig udvikling⁽¹⁷⁾. EØSU støtter derfor den anbefaling, der er indeholdt i Rio+20-erklæringen, dvs. at virksomhederne årligt skal fremlægge deres bæredygtighedsregnskab på samme måde som de fremlægger et finansielt regnskab.

5. Bæredygtig økonomisk udvikling: de private aktørers større rolle og ansvar

5.1 Selv om nogle blev fristet til at træffe protektionistiske foranstaltninger i begyndelsen af krisen, har det internationale system globalt set forebygget restriktive handelsmetoder. De strandede multilaterale forhandlinger om udvikling har dog skabt en ubehagelig situation i forbindelse med landenes forskellige interesser og navnlig udviklingslandenes. De nye vækstlande er de store vindere i den stigende handel, men internt i disse lande forstærkes ulighederne, bortset fra i enkelt enkelte lande som Brasilien, hvor der føres politikker til omfordeling af rigdommene og til bekæmpelse af fattigdom.

5.2 Til gengæld har åbningen af verdenshandlen ikke givet de forventede resultater i mange udviklingslande, der er rige på landbrugsprodukter og råmaterialer, hvilket skyldes manglen på diversificering, forarbejdning og infrastrukturer. EØSU beklager de blokerede forhandlinger omkring de økonomiske partnerskabsaftaler med AVS-landene. Udvalget fremhæver, at den præferenceadgang⁽¹⁸⁾, som EU indrømmer de mindst udviklede lande (LDC) kun har givet begrænsede resultater, hvilket også er tilfældet i forbindelse med handelsstøtten, der udgør en form for multilateralt samarbejde, som bliver stadig vigtigere. EØSU anbefaler, at disse lande indrømmes de handelsfordele, som de allerede har fået indrømmet i WTO, og at fremme en handelsåbning uden told og kvota over for de mindst udviklede lande.

5.3 EØSU anbefaler, at EU strukturelt indarbejder principperne om retten til fødevarer⁽¹⁹⁾ i sine handelsmetoder og iværksætter et passende fælles initiativ i WTO og over for andre store handelspartnere med henblik på at gøre disse principper til en integreret del af de multilaterale og bilaterale handelspolitikker. EØSU anbefaler desuden en liberalisering af miljøvarer og -tjenester, uden at dette afhænger af en eventuel aftale i Doha, og at overførsel af grøn teknologi gøres lettere i de bilaterale handelsaftaler⁽²⁰⁾.

5.4 Både de økonomiske aktører og infrastrukturerne, bør følge en bæredygtig udvikling. I denne henseende udgør infrastrukturer⁽²¹⁾ og udvekslingsnetværk et middel til såvel at tiltrække udenlandske investorer som til at styrke udviklingen af SMV'erne, fremme råmaterialeforarbejdningsindustrierne og udvikle elektronisk handel.

Bruxelles, den 23. maj 2013

Henri MALOSSE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽¹⁷⁾ Undersøgelse fra Concord om den private sektors bidrag til udvikling, december 2012.

⁽¹⁸⁾ Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om anvendelse af et arrangement med generelle toldpræferencer, ordfører Jonathan Peel, EUT C 43 af 15.2.2012, s. 82-88.

⁽¹⁹⁾ Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Handel og fødevarerikkerhed«, ordfører: Mario Campli, medordfører: Jonathan Peel, EUT C 255 af 22.9.2010, s. 1-9.

⁽²⁰⁾ Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om international handel og klimaforandringer, ordfører: Evelyn Pichenot, EUT C 21 af 21.1.2011, s. 15-20.

⁽²¹⁾ Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »EU-Afrika-strategien«, ordfører: Gérard Dantin, EUT C 77 af 31.3.2009, s. 148-156).